

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Altera pars Assertionis demonstratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ipsi esse, quoad specificationem, si quidem ex ob-
jecto & potentia notitia paritur. Sequela pro-
batur inductione aliarum cognitionum, quæ spe-
cificantur ab objecto immediatè cognito: tum
quia illud est objectum formale & motivum, quod
per se primò & ratione sui attingitur, sed creatu-
ræ immediatè vitæ in se ipsis attingerentur per se
primò & ratione sui, quia non attingerentur ra-
tione alicujus alterius mediantis ergo.

17. Tertio. Modus perfectissimus cognoscendi
creaturas DEO convenit: sed modus creaturas in
se ipsis cognoscendi, non est modus perfectissi-
mus, quia modus ipsas videndi in sua essentia,
tanquam medio inhinitè nobiliori est nobilior &
perfectior. ergo.

Atque ideo licet anima Christi & Angeli beati
præter matutinam cognitionem, quæ creaturas in
DEO vident, etiam cognitione vespertinâ vi-
deant eas in se ipsis, hoc tamen DEO convenire
nequit, in quo modus minùs perfectè cognoscen-
di repugnat, qui non repugnat in creaturis.

18. Quarto probatur duplici paritate. Primò vir-
tutes Theologicae uti & ipsa Theologia non pos-
sunt pro suo objecto motivo immediato & for-
mali habere aliquid creatum: ergo multò minùs
intellectus divinus. consequentia patet, quia istæ
virtutes sunt participationes divini intellectus &
voluntatis.

19. Præterea. DEUS nihil aliud à se vult, nisi ra-
tione suæ bonitatis, inquit S. D. infra q. 19. a. 2.
ad 3. ergo etiam nihil aliud à se intelligit, nisi ra-
tione suæ essentia. Ideoque S. D. loco cit. ad 2.
dicit: sicut DEVS alia à se intelligit, intelligendo
essentiam suam, ita alia à se vult, volendo boni-
tatem suam.

§. IV.

Altera pars assertionis demonstratur.

20. Dicit altera pars nostræ assertionis, creaturas à
DEO cognosci in suamet essentia, non tan-
quam medio incognito, & exercente rationem
speciei intelligibilis, sed in ipsa tanquam in cau-
sa & medio cognito habente rationem speculi in-
telligibilis. Hoc sanè probant autoritates in
priori §. productæ. Quibus à ratione pondus
accedit.

Primò. Eo modo DEUS in se cognoscit crea-
turas, quo modo continet, sed continentur emi-
nenter in DEO tanquam in causa, ergo ipsas cog-
noscit in se, tanquam in causa.

Secundò. Qui comprehendit causam, videt
etiam effectus in causa, sed DEUS videndo suam
essentiam comprehendit causam omnium creatu-
rarum; ergo etiam videt omnes creaturas in sua
essentia tanquam in causa.

Tertio. Sapientia est cognitio rerum per cau-
sam altissimam; scientia DEI est sapientia: ergo
est cognitio creaturarum per causam altissimam;
non aliam utique, quàm ipsammet essentiam.

Quarto. Necessè est, ut DEUS cognoscat
creaturas modo nobilissimo cognoscendi; sed illas
cognoscere per suam essentiam est modus cogno-
scendi nobilissimus, quia quantò præstantius est
medium cognitionis, tantò præstantior est cog-

nitio & scientia; ergo DEUS necessariò cognoscit
creaturas per suam essentiam.

Nihilominus dices: Omnino cognitionem crea-
turarum per essentiam, seu medium nobilissimum
esse perfectissimam; non tamen hinc probatur,
quòd essentia debeat esse medium cognitum in ra-
tione causæ. Ideo Ratio est quinto. Essentia
divina non alio modo potest esse medium creatu-
ras cognoscendi, quàm per modum causæ ergo
DEUS non alià ratione potest videre creaturas in
sua essentia, quàm ut in causa. Antecedens pro-
batur primò.

Quandocumque objectum in alio repræsentatur,
vel repræsentatur propter similitudinem for-
malem, quo modo species intelligibilis repræsen-
tatur, vel propter dependentiam, quo modo ratio
terminum, effectus causam manifestat, vel
propter continentiam virtuales, quo modo cau-
sa repræsentat effectum: sed essentia divina non
habet similitudinem formalem cum creaturis, alias
prædicata & perfectiones secundum quod rerum
creatarum formaliter essent in DEO; ipsa
quoque Divina essentia in repræsentando mentiu-
ram acciperet à creatis objectis, sicuti species in-
telligibiles mensurantur extrinsecè ab objectis.
Neque habet dependentiam, ut per se patet: su-
perest ut tertio modo nempe per modum conti-
nentia virtuales repræsentet.

Ratio est secundò. Si Divina essentia repræ-
sentaret creaturas per modum speciei intelligibi-
lis earundem, adeoque per modum medii quod
niti; non per modum medii quod, & cogniti, tunc
creatura cognosceretur in se ipsis: consequens
jam fuit impugnatum; ergo & antecedens. Se-
quela est S. Doctoris, nam ut habet q. 2. de ver.
a. 2. ad 2. Tunc res cognoscitur in se ex parte cog-
noscens, quando per suam propriam speciem cog-
noscitur; in alio vero, quando per speciem alterius,
sed tunc creatura cognosceretur per essentiam
Divinam, non tanquam speciem alterius, sed
tanquam per propriam speciem intelligibilem,
ergo cognosceretur in se ipsis. Ex quo sequitur
ulteriùs, creaturas fore obiectum Divinae scientiæ
æquè motivum ac per se terminativum, ac est ipsa
essentia; quia essentia non minùs per modum spe-
ciei intelligibilis & medii incogniti manifestaret
immediatè creaturas, quàm se ipsam: sicuti ergo
lumen & color per se primò sunt obiectum visus,
quia utrumque nullo mediantè à viso attingitur;
sic pariter tam creaturæ, quam divina essentia el-
sent obiectum primarium Divini intellectus, quia
utrumque immediatè attingeretur.

Confirmatur ex dictis. Videre creaturas per
ipsam essentiam ut medium cognitum est major
perfectio, quàm si viderentur per ipsam ut me-
dium incognitum (præscindendo ab imperfectio-
nibus jam insinuat) ergo hoc ipso DEUS non
aliter videt creaturas in sua essentia, quàm ut in
medio cognito.

§. V.

Solvuntur objectiones.

Opponunt Adversarii contra primas rationes
in defensionem nostræ assertionis adductas.
Intellectus Divini infinitudo postulat, ut non
tan-